

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.028.05.2018

Pan
Roman Ciepiela, Prezydent Miasta Tarnowa
Urząd Miasta Tarnowa
ul. Mickiewicza 2, 33-100 Tarnów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/065 Realizacja programu „Rodzina 500 plus”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Tarnowa, ul. Mickiewicza 2, 33-100 Tarnów (dalej <i>Urząd</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Roman Ciepela, Prezydent Miasta Tarnowa (dalej <i>Prezydent Miasta</i>), od 4 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie środków na wypłatę świadczenia wychowawczego2. Sprawozdawczość związana ze świadczeniem wychowawczym
Okres objęty kontrolą	Od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2018 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Marta Wojnarska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LKR/215/2018 z 2 listopada 2018 r. oraz upoważnienie nr LKR/27/2019 z 11 stycznia 2019 r. (akta kontroli str. 1-3, 4-10)

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., zwana dalej *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane w Urzędzie w zakresie zapewnienia środków na realizację Programu Rodzina 500 plus.

Uzasadnienie oceny ogólnej W okresie objętym kontrolą zadania z zakresu świadczenia wychowawczego w Gminie Mieście Tarnowie (dalej *Miasto*) były realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie (dalej *MOPS*).

Środki dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu świadczenia wychowawczego były przekazywane do MOPS niezwłocznie po ich wpływie na rachunek Urzędu z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (dalej *MUW*), zgodnie z zapotrzebowaniami złożonymi przez MOPS.

Niewykorzystane na koniec 2016 i 2017 r. środki dotacji celowej zostały zwrócone do budżetu państwa we właściwej kwocie oraz w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.

Wykazane w kwartalnych sprawozdaniach budżetowych dane o dotacji i wydatkach na zadania z zakresu świadczenia wychowawczego odpowiadały ewidencji księgowej Urzędu i danym wykazanym w sprawozdaniach jednostkowych MOPS.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR **Zapewnienie środków na wypłatę świadczenia wychowawczego**

Opis stanu faktycznego Do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego w Mieście został wyznaczony MOPS. Znowelizowany w tym zakresie statut MOPS przyjęto uchwałą Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 25 lutego 2016 r. W dniu 24 marca 2016 r. Prezydent Miasta upoważnił (z mocą od 1 kwietnia 2016 r.) pracowników MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także wydawania w tych sprawach decyzji⁴. W dniu 1 kwietnia 2016 r. zarządzeniem Dyrektora MOPS w sprawie regulaminu organizacyjnego MOPS został utworzony Zespół do spraw świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 33, 34, 348, 350-351)

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci⁵ w lutym 2016 r. Miastu została przyznana dotacja celowa na realizację Programu w wysokości 25 446,3 tys. zł, w tym 144,4 tys. zł na wdrożenie ww. ustawy. W trakcie roku plan ten został pięciokrotnie zmieniony

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm., zwana dalej *ustawą o finansach publicznych*.

⁴ Dla Dyrektora MOPS i Zastępcy Dyrektora MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego na podstawie art. 10 i art. 80 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz dla Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych i Starszego Specjalisty w tym Dziale – do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego na podstawie art. 10 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, a dla Kierownika Działu ds. Pieczy Zastępczej – do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego na podstawie art. 80 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm., zwana dalej *ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci*.

i ostatecznie wyniósł 40 244,9 tys. zł⁶ (rozdział 85211 Świadczenie wychowawcze § 2060 Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci). Plan dotacji celowej na realizację zadań z zakresu świadczenia wychowawczego w 2017 r. został ustalony pierwotnie w wysokości 49 097,7 tys. zł, a po dokonaniu w trakcie roku czterech zmian ostatecznie wyniósł 55 186,5 tys. zł⁷ (rozdział 85501 Świadczenie wychowawcze § 2060). W 2018 r. plan dotacji celowej na realizację ww. zadań ustalono w wysokości 48 908,8 tys. zł (rozdział 85501 § 2060) i do 30 września 2018 r. łączna kwota planu nie uległa zmianie, przy czym środki w wysokości per saldo 29,6 tys. zł zostały przeniesione z § 2060 do § 6340 Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci.

W okresie objętym kontrolą zmiany planu dotacji celowej na realizację zadań z zakresu świadczenia wychowawczego były dokonywane przez Wojewodę Małopolskiego na wniosek Wydziału Polityki Społecznej MUW w związku z dokonaną weryfikacją potrzeb na realizację tego zadania.

(akta kontroli str. 206-261, 262-302, 303-323, 328-347)

Wnioski o dotację celową z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz zapotrzebowania na środki składał MOPS bezpośrednio do MUW, przy pomocy Centralnej Aplikacji Statystycznej (dalej CAS).

Zgodnie z § 8 polityki rachunkowości Budżetu Miasta⁸ środki finansowe przekazywane są do jednostek budżetowych na podstawie pisemnych dyspozycji wydziałów, biur merytorycznych sprawujących nadzór nad poszczególnymi jednostkami budżetowymi. W przypadku MOPS właściwym wydziałem w Urzędzie był Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej.

Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej wskazała, że przekazywanie środków dotacji celowej do MOPS oparte jest na polityce rachunkowości Budżetu Miasta, oraz że w Urzędzie nie opracowano odrębnej procedury w tym zakresie. Wskazała, że Wydział Księgowości Miasta – Referat Księgowości i Sprawozdawczości informuje telefonicznie Dział Finansowo-Księgowy MOPS o otrzymanej z MUW dotacji, jak również przekazuje pisemną informację w tym zakresie do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej – Referatu Polityki Społecznej oraz do MOPS. W informacji tej podawana jest data wpływu, wysokość przekazanych środków finansowych ze wskazaniem podziałki klasyfikacji budżetowej, numeru działania z budżetu zadaniowego i ewentualnie pozycji rezerwy celowej, z której przyznane zostały środki. Na tej podstawie Dział Finansowo-Księgowy MOPS składa telefonicznie lub e-mailem zapotrzebowanie do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej określając kwotę, podziałkę klasyfikacji budżetowej, działanie i ewentualnie pozycję rezerwy celowej. Po weryfikacji złożonego przez

⁶ Z tego 34 458,7 tys. zł zaplanowane w ustawie budżetowej, a 5 786,2 tys. zł pochodzące ze środków rezerw celowych budżetu państwa, z tego 4 730,4 tys. zł z rezerwy celowej poz. 77 z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, a 1 055,8 tys. zł z rezerwy celowej poz. 91 z przeznaczeniem na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa z tytułu realizacji ww. ustawy.

⁷ Z tego 52 351,3 tys. zł zaplanowane w ustawie budżetowej, a 2 835,2 tys. zł pochodzące ze środków rezerwy celowej poz. 77 z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

⁸ Zarządzenie Nr 587/2017 Prezydenta Miasta Tarnowa z 29 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętej polityki rachunkowości Budżetu Gminy Miasta Tarnowa (Organu).

MOPS zapotrzebowania z informacjami uzyskanymi z Wydziału Księgowości Miasta, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej niezwłocznie przekazuje pisemne zapotrzebowanie na środki finansowe do realizacji.

(akta kontroli str. 18-32, 33, 34-43, 324-326)

W okresie objętym kontrolą środki dotacji, które wpłynęły na rachunek Urzędu były niezwłocznie przekazywane na rachunek MOPS, najczęściej tego samego lub następnego dnia roboczego (dotyczyło to 71,2% przypadków)⁹.

(akta kontroli str. 44-46, 365-375)

Niewykorzystane na koniec 2016 i 2017 r. środki dotacji celowej zostały zwrócone do budżetu państwa, odpowiednio: 16 stycznia 2017 r. w wysokości 0,3 tys. zł i 11 stycznia 2018 r. w kwocie 48,8 tys. zł, tj. w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Zwrotu środków dokonano na podstawie dyspozycji Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej, sporządzonej w oparciu o informacje przekazane przez MOPS.

(akta kontroli str. 44-46, 51-53, 107-110, 200-205)

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz rozporządzeniach¹⁰ wydanych na podstawie art. 30 ust. 3 ww. ustawy były sporządzane przez MOPS i przekazywane bezpośrednio do Wojewody Małopolskiego przy pomocy aplikacji CAS.

Prezydent Miasta Tarnowa wskazał, że w związku z wyznaczeniem MOPS do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz upoważnieniem Dyrektora MOPS do wydawania decyzji administracyjnych i do załatwiania w imieniu Prezydenta Miasta spraw wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, bezpośredni nadzór nad terminowością i rzetelnością składanych sprawozdań rzeczowo-finansowych sprawuje Dyrektor MOPS. Prezydent Miasta wskazał również, że w okresie objętym kontrolą MOPS sporządzał miesięczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych i przekazywał je do MUW drogą elektroniczną za pomocą aplikacji CAS, w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Ponadto Prezydent Miasta wskazał, że w okresie objętym kontrolą zadania z zakresu świadczenia wychowawczego realizowane przez MOPS były przedmiotem kontroli wewnętrznej przeprowadzonej przez pracownika Wydziału Audytu i Kontroli, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie wystosowano zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 348-349, 350-364)

Wykazane w sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami sporządzonych za IV kwartał 2016 i 2017 r. oraz III kwartał 2018 r. dane dotyczące planu po zmianach oraz wykonania dotacji celowej na zadania z zakresu świadczenia wychowawczego odpowiadały danym

⁹ Środki do MOPS przekazywano maksymalnie do pięciu dni od daty wpływu środków na rachunek Urzędu. Po upływie dwóch dni przekazano w siedmiu przypadkach (13,6%), po upływie trzech dni – w sześciu przypadkach (10,2%), po upływie czterech dni – w dwóch przypadkach (3,4%), a po upływie pięciu dni – w jednym przypadku (1,6%).

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (Dz. U. poz. 212) – obowiązującego do 31 lipca 2017 r. oraz rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 września 2017 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego (Dz. U. poz. 1813) – obowiązujące od 1 października 2017 r.

wynikającym z ewidencji księgowej Urzędu. Z kolei wykazane w sprawozdaniach Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami sporządzonych za IV kwartał 2016 i 2017 r. oraz III kwartał 2018 r. dane dotyczące planu po zmianach i wykonania wydatków na zadania z zakresu świadczenia wychowawczego odpowiadały danym wykazanym w sprawozdaniach jednostkowych MOPS.

(akta kontroli str. 47-50, 54-66, 103-106, 111-123, 161-175, 376-378)

Zastępca Prezydenta Miasta wskazała, że w Urzędzie nie były prowadzone analizy wpływu świadczeń wypłacanych w ramach Programu Rodzina 500 plus na udzielanie mieszkańcom innych świadczeń z pomocy społecznej. Analizy w tym zakresie prowadził MOPS.

(akta kontroli str. 33, 34)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Kraków, stycznia 2019 r.

Kontroler
Marta Wojnarska
doradca ekonomiczny

.....
podpis